

บทที่ 5

สรุป และอภิปรายผล

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอบ้านฝาง จังหวัดชุมพร มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ 2) เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน เก็บข้อมูลจากบุคคลผู้ซึ่งมีอายุ 18 ปีขึ้นไปในเขตของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ จำนวน 291 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว กรณีพบความแตกต่าง ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ Scheffe (Post Hoc) สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ 41 ปีขึ้นไป-50 ปี ระดับการศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น รายได้ต่อเดือน 7,001-10,000 บาท มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน 16 ปีขึ้นไป และมีอาชีพเกษตรกร

ส่วนที่ 2 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ

ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล

ส่วนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล ปรากฏผลดังนี้

ประชาชนเพศชายและประชาชนเพศหญิงมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ ไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะไม่แตกต่างกัน

ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยประชาชนมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจมากที่สุดโดยเฉพาะการร่วมวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงของชุมชน รองลงมาคือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินการเกี่ยวกับการดูแลสิ่งสาธารณะที่เทศบาลจัดให้ สร้างขึ้น เช่น อาคารสถานที่ ถนน ไฟส่องสว่าง ถึงขยะ ส่วนการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล โดยเฉพาะการร่วมทักท้วงหากมีการใช้งบประมาณที่ไม่ตรงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าตามขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาของเทศบาลในทุก ๆ แผนการพัฒนา ทั้งแผนแม่บทชุมชน แผนพัฒนาสามปี และแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพของเทศบาลจำเป็นต้องมีการจัดการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ได้มีการแสดงความคิดเห็นถึงความต้องการและการตัดสินใจเลือกแผนงาน/ โครงการที่จะบรรจุในแผนพัฒนาของเทศบาล ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะในขั้นตอนนี้มากที่สุด ส่วนการมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะในด้านที่น้อยที่สุดในด้านการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนานั้นเป็นเพราะว่า ส่วนใหญ่การจัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการพัฒนาจะมาจากการรับฟังความคิดเห็นจากคณะกรรมการติดตามประเมินผลการพัฒนาของเทศบาลซึ่งประกอบด้วยบุคคลตามคำสั่งของเทศบาลเพียงไม่กี่คน ไม่ได้มีการประชุมที่เป็นทางการเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนถึงความพึงพอใจต่อการพัฒนาตามแผนงาน/ โครงการที่ได้ดำเนินการไป ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ไม่ได้มีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้เท่าที่ควร สอดคล้องกับผลการศึกษาของพนิดา ธาระกลุม (2550) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิ อำเภอสวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลสุวรรณภูมิมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีส่วนร่วมเป็นรายด้าน

คือ ด้านการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนาอยู่ในระดับน้อย วัชนันท์ ต้องกระโทก (2550) ได้ศึกษาบทบาทของกรรมการชุมชนกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่น: ศึกษาเฉพาะกรณีชุมชนในเขตเทศบาลตำบลโชคชัย อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระดับบทบาทของกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลตำบลโชคชัยกับการมีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สาลินี อ่อนวงษ์ (2551) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สมร ชำนาญภูมิ (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลเสลภูมิ ทั้ง 4 ด้านได้แก่ การรวบรวมปัญหาและความต้องการ การกำหนดโครงการ/ กิจกรรม การปฏิบัติตามโครงการ/ กิจกรรม และการติดตามและประเมินผลทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง และพิลย์วัลย์ ศิริภักดิ์ (2553) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานเทศบาลตำบลศรีวิไล อำเภอศรีวิไล จังหวัดหนองคาย พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลศรีวิไล เห็นว่ามีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลโดยรวมและรายด้าน 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนดำเนินงาน ด้านการนำแผนไปปฏิบัติ ด้านการติดตามและควบคุม และด้านการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า

2.1 ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความสนใจของแต่ละช่วงอายุต่อการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน ซึ่งกลุ่มวัยกลางคนที่มีอายุระหว่าง 41 ปีขึ้นไป-60 ปี มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมมากกว่าช่วงอายุอื่น ๆ สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรนุช ป้อมเป็น (2550) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ประชาชนที่มีอายุที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสรายุทธ คำสุขุม (2553) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านแพง อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามอายุมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความพร้อมในส่วนของรายได้จะทำให้ประชาชน

เสียสละเวลาในการทำงานเพื่อส่วนรวมมากขึ้น สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรนุช ป้อมเป็น (2550) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสรายุทธ คำสุขุม (2553) ศึกษาเรื่องความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการมีส่วนร่วมในการบริหารงานเทศบาลตำบลบ้านแพง อำเภอบ้านแพง จังหวัดนครพนม พบว่า การเปรียบเทียบความแตกต่างระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนจำแนกตามรายได้มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าความรู้สึกเป็นเจ้าของชุมชนตั้งแต่เกิดจะทำให้ประชาชนมีความสนใจในเรื่องการเมืองท้องถิ่นที่มีผลกระทบต่อตัวเองมากกว่าผู้ที่เข้ามาอาศัยอยู่ใหม่ ที่ไม่ค่อยให้ความสนใจต่อการเมืองท้องถิ่นมากนัก สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรนุช ป้อมเป็น (2550) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ประชาชนที่มีอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการประกอบอาชีพที่มีเวลาอิสระ สามารถหยุดทำงานได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ เช่น อาชีพเกษตรกรรม สามารถหยุดงานได้ง่ายกว่าอาชีพประจำที่ต้องหยุดงาน เช่น รับราชการ หรือรับจ้าง ทำให้มีความแตกต่างกันในการเข้ามามีส่วนร่วม สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรนุช ป้อมเป็น (2550) ได้ศึกษาบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พบว่า ประชาชนที่มีอายุ รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และอาชีพ ที่ต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลห้วยดง อำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ

ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านที่มีค่าน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอายุ รายได้ต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน และอาชีพต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษาต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพรไม่แตกต่างกัน

จากข้อค้นพบดังกล่าว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. เทศบาลตำบลพะโต๊ะควรกำหนดมาตรการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของเทศบาล เช่น การจ่ายค่าตอบแทนจากการเป็นคณะกรรมการต่าง ๆ เป็นต้น
2. เทศบาลตำบลพะโต๊ะควรเน้นการประชาสัมพันธ์ให้ข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของเทศบาลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนรับรู้ถึงความเคลื่อนไหวในการดำเนินงานของเทศบาล และมีความตื่นตัวในการเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

1. ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนตัดสินใจ เทศบาลตำบลพะโต๊ะควรให้ข้อมูลแก่ประชาชนได้รับทราบถึงแผนงาน/โครงการที่เทศบาลจะดำเนินการ และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นคัดค้านโครงการในแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ไม่ตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนได้
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ กองคลังเทศบาลตำบลพะโต๊ะควรแต่งตั้งตัวแทนจากประชาชนทั่วไปนอกเหนือจากคณะกรรมการชุมชนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล เพื่อเป็นการเปิดเผยข้อมูล และแสดงถึงความโปร่งใสในการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ กองคลังเทศบาลตำบลพะโต๊ะควรเบิกจ่ายค่าตอบแทนจากเทศบาลให้กับประชาชนในกรณีที่เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจงานจ้างหรือตรวจรับพัสดุตามที่ระเบียบกำหนดให้เบิกจ่ายได้ เพื่อเป็นการจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการมากขึ้น
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผล งานวิเคราะห์และนโยบาย สำนักปลัดเทศบาล ควรจัดเวทีประชุมรับฟังความคิดเห็นผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาเพื่อรับฟัง

ความคิดเห็นจากประชาชนและเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมทักท้วงหากมีการใช้งบประมาณที่ไม่ตรงกับแผนพัฒนาท้องถิ่นที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอยะโฮรี จังหวัดชุมพรเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกมากยิ่งขึ้น
2. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารงานของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอยะโฮรี จังหวัดชุมพร
3. ควรศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของประชาชนกับผลสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนพัฒนาของเทศบาลตำบลพะโต๊ะ อำเภอยะโฮรี จังหวัดชุมพร